

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 2014

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ & ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (15η)
ΤΜΗΜΑΤΑ Β΄ - Α΄

ΠΟΛ. 1023

ΠΡΟΣ: Ως Π.Δ.

Ταχ. Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κωδ. : 101 84 Αθήνα
Πληροφορίες : Δ. Σταθάς - Ελ. Φραγκούλη
Α. Λουγκάνη - Δ. Καρύδη
Τηλέφωνο : 210 3610030 – 210 3610065
210 3627090 – 210 3638389

ΘΕΜΑ: «Εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (ν. 4093/2012, υποπαράγραφος Ε1) από 1.1.2014, μετά τις τροποποιήσεις που επήλθαν με το άρθρο 51 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α΄)»

Με τις διατάξεις του άρθρου 51 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α΄) επέρχονται ορισμένες τροποποιήσεις στις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Κ.Φ.Α.Σ. - ν. 4093/2012, υποπαράγραφος Ε1), που ισχύουν από 1.1.2014. Επιπλέον, με τις υφιστάμενες διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ., προβλέπεται η κατάργηση ορισμένων άρθρων και παραγράφων αυτού, επίσης με εφαρμογή από 1.1.2014.

Επισημαίνεται ότι, με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Δ. (ν. 4174/2013), οι οποίες ισχύουν από 1.1.2014, κάθε πρόσωπο με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα υποχρεούται να τηρεί βιβλία και στοιχεία που απεικονίζουν πλήρως τις συναλλαγές της επιχείρησης, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία και τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται στην Ελληνική νομοθεσία. Ισχύουσα φορολογική νομοθεσία, για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, αποτελούν οι διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ., οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την 1.1.2014..

Με την παρούσα παρέχουμε οδηγίες εφαρμογής των διατάξεων του Κ.Φ.Α.Σ., λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω νομοθετικές διατάξεις.

1. Κατάργηση υποχρέωσης παροχής ασφαλών πληροφοριών (πρόσθετων βιβλίων).

Με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 23 του άρθρου 4 του Κ.Φ.Α.Σ., ορίζεται ότι, η παράγραφος αυτή παύει να ισχύει από την 1.1.2014.

Κατά συνέπεια, οι εκμεταλλευτές χώρου διαμονής ή φιλοξενίας, εκπαιδευτηρίου, κλινικής ή θεραπευτηρίου, κέντρων αισθητικής, γυμναστηρίων, χώρου στάθμευσης, καθώς και οι γιατροί και οδοντίατροι, από 1.1.2014, δεν υποχρεούνται στην παροχή ασφαλών πληροφοριών (πρόσθετων βιβλίων).

2. Κατάργηση θεώρησης φορολογικών βιβλίων και στοιχείων.

Με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Α.Σ. ορίζεται ότι, η παράγραφος αυτή παύει να ισχύει από την 1.1.2014. Επίσης, με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 11 του Κ.Φ.Α.Σ. ορίζεται ότι, η παράγραφος αυτή παύει να ισχύει από την 1.1.2014.

Κατά συνέπεια, από 1.1.2014, οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ. δεν θεωρούν οποιοδήποτε φορολογικό βιβλίο και στοιχείο που προβλέπεται από τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ. και των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση αυτού ή του προϊσχύσαντος Κ.Β.Σ. (π.δ. 186/1992), καθώς και του ν. 1809/1988, περί φορολογικών μηχανισμών.

Σημειώνεται ότι, τυχόν αποθέματα θεωρημένων και μη χρησιμοποιηθέντων φορολογικών βιβλίων και στοιχείων μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέχρι της εξαντλήσεως αυτών.

3. Κατάργηση έκδοσης εγγράφων μεταφοράς (φορτωτικών) – Έκδοση τιμολογίων και αποδείξεων λιανικών συναλλαγών για τις μεταφορές αγαθών.

Με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 14 του Κ.Φ.Α.Σ., όπως το εδάφιο αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 51 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α΄) ορίζεται, ότι, το άρθρο 8 του Κ.Φ.Α.Σ. παύει να ισχύει από την 1.1.2014.

Κατά συνέπεια, από 1.1.2014, ο μεταφορέας, το μεταφορικό γραφείο ή ο διαμεταφορέας για τις μεταφορές αγαθών που διενεργεί, **δεν** απαιτείται να εκδίδει τα στοιχεία που προβλέπονταν στο καταργούμενο άρθρο 8 του Κ.Φ.Α.Σ., δηλαδή φορτωτικές και κατάσταση αποστολής αγαθών, κατά περίπτωση. Επιπλέον, από 1.1.2014, δεν απαιτείται να τηρείται το ημερολόγιο μεταφοράς, που προβλέπονταν από

τις υπουργικές αποφάσεις ΠΟΛ. 1273/1989 (ΦΕΚ 923 Β΄) και ΠΟΛ. 1144/1992 (ΦΕΚ 517 Β΄) δεδομένου ότι, η υποχρέωση αυτή, ήταν σε συνάρτηση με τον χρόνο έκδοσης των φορτωτικών.

Επισημαίνεται ότι, οι διατάξεις των άρθρων 97 έως και 107 του Εμπορικού Νόμου, περί της υποχρέωσης έκδοσης του εγγράφου «αγωγιαστήριο», που συντάσσεται υπό μορφή επιστολής και παραδίδεται, για συμβάσεις μεταφοράς προσώπων ή πραγμάτων, από τον αποστολέα στον παραλήπτη αυτών, περιέχει δε τα στοιχεία που ορίζονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, δεν θίγονται μετά την κατάργηση της υποχρέωσης έκδοσης φορτωτικής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ..

Οι ανωτέρω υπόχρεοι (μεταφορέας, μεταφορικό γραφείο, διαμεταφορέας), από 1.1.2014, εκδίδουν τα φορολογικά τους στοιχεία, με τις γενικές διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του Κ.Φ.Α.Σ., δηλαδή εκδίδουν τιμολόγια, προς άλλους υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών, το δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. κ.λπ. και αποδείξεις λιανικών συναλλαγών, προς ιδιώτες, με την ολοκλήρωση της παροχής ή με το απαιτητό της αμοιβής ή το τέλος της διαχειριστικής περιόδου, εφαρμοζομένων, αναλόγως, των διατάξεων των παραγράφων 14 και 15 του άρθρου 6 και της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του Κ.Φ.Α.Σ., κατά περίπτωση. Σημειώνεται ότι, από τις ισχύουσες διατάξεις δεν απαγορεύεται η αναγραφή επιπλέον του υποχρεωτικού περιεχομένου στα εκδιδόμενα φορολογικά στοιχεία, καθώς και η έκδοση αυτών σε περισσότερα, των δύο, αντίτυπα.

Για τις επαναλαμβανόμενες μεταφορές με εντολές άλλους υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών, μπορεί να ακολουθείται αναλόγως η διαδικασία της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Α.Σ. για τις επαναλαμβανόμενες παροχές υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι, η διπλότυπη κατάσταση που προβλέπεται από την υπόψη διάταξη μπορεί να αναπληρωθεί από φωτοτυπία του ημερολογίου μεταφοράς που τυχόν εξακολουθεί να τηρείται και μετά την 1.1.2014, η οποία επισυνάπτεται στο συγκεντρωτικό τιμολόγιο των επαναλαμβανόμενων παροχών.

Τυχόν αποθέματα φορτωτικών (τετραπλότυπων), μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέχρι εξαντλήσεως αυτών, με περιεχόμενο αυτό που προβλέπεται για τα τιμολόγια π.χ. δεν απαιτείται να αναγράφεται ο τόπος προορισμού, ο αριθμός κυκλοφορίας του αυτοκινήτου κ.λπ. και εφόσον εξακολουθεί να εκδίδεται φορτωτική και μετά την 1.1.2014, τα αντίτυπα των φορτωτικών που πρέπει να διαφυλάσσονται είναι το τρίτο αντίτυπο «αποδεικτικό δαπάνης», που παραδίδεται σ' αυτόν που καταβάλλει τα κόμιστρα και το τέταρτο αντίτυπο «στέλεχος».

4. Κατάργηση έκδοσης αποδείξεων δαπανών - Έκδοση τίτλου κτήσης για τη λήψη υπηρεσιών από πρόσωπα μη υπόχρεα έκδοσης τιμολογίου.

Με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 14 του Κ.Φ.Α.Σ., όπως το εδάφιο αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 51 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α΄) ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι, το άρθρο 8 του Κ.Φ.Α.Σ. παύει να ισχύει από την 1.1.2014.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 3 του άρθρου 51 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α΄), στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Α.Σ. προστέθηκε η φράση «ή την παροχή υπηρεσιών».

Κατά συνέπεια, από 1.1.2014, αντί της έκδοσης απόδειξης δαπάνης, ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών και τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 (Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. κ.λπ.) του Κ.Φ.Α.Σ. αποδεικνύουν τις λήψεις υπηρεσιών από πρόσωπα που δεν έχουν υποχρέωση για έκδοση τιμολογίου κατά την παροχή υπηρεσιών με τη σύνταξη, εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στις παραγράφους 14 και 15 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Α.Σ., τίτλου κτήσης στον οποίο περιλαμβάνονται, τα στοιχεία των συμβαλλομένων καθώς και τα στοιχεία της συναλλαγής, όπως αναφέρονται στις παραγράφους 10 και 11 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Α.Σ.. Επισημαίνεται ότι, για παρασχεθείσες υπηρεσίες έως και την 31.12.2013, τα ποσά των οποίων θα καταβληθούν από 1.1.2014 και εξής, οι τίτλοι κτήσης εκδίδονται με την καταβολή αυτών.

Σημειώνεται ότι, ως «τίτλος κτήσης», όπως είχε διευκρινιστεί με την εγκύκλιο ΠΟΛ. 1004/4.1.2013 για την αγορά αγαθών, μπορεί να χρησιμοποιηθεί, ενδεικτικά, κάθε έγγραφη συμφωνία (συμφωνητικό), υπεύθυνη δήλωση, ακόμα και τιμολόγιο (λήψης υπηρεσιών), αρκεί να περιλαμβάνουν όλα τα ανωτέρω απαιτούμενα δεδομένα.

Ενδεικτικές περιπτώσεις για τις οποίες εκδίδεται τίτλος κτήσης κατά τα ανωτέρω είναι η καταβολή αμοιβών σε περιστασιακά απασχολούμενους, εισηγητές σεμιναρίων και συγγραφείς δημόσιους ή ιδιωτικούς υπαλλήλους ή συνταξιούχους, εφόσον δεν είναι υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών για άλλη δραστηριότητα κ.λπ.

Ειδικά, όταν καταβάλλονται μισθοί, ημερομίσθια, ή άλλες παροχές σε μισθωτούς δύναται, αντί της έκδοσης τίτλου κτήσης κατά τα ανωτέρω, να συντάσσεται κατάσταση (μισθοδοσίας).

Για τις λοιπές περιπτώσεις που προβλεπόταν, μέχρι 31.12.2013, η έκδοση απόδειξη δαπάνης π.χ. έξοδα κίνησης προσωπικού, επισκευές εντός εγγύησης κ.λπ. μπορεί, από 1.1.2014, να εκδίδεται οποιοδήποτε δικαιολογητικό έγγραφο στο οποίο εμφανίζεται η καταβαλλόμενη δαπάνη.

5. Έκδοση φορολογικών στοιχείων για την αυτοπαράδοση αγαθών ή την ιδιοχρησιμοποίηση υπηρεσιών.

Με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 14 του Κ.Φ.Α.Σ., όπως το εδάφιο αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 51 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α΄) ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι, το άρθρο 8 του Κ.Φ.Α.Σ. παύει να ισχύει από την 1.1.2014. Επιπλέον, με την υπουργική απόφαση Π. 7475/791/7.11.1986 (791 Β΄), που έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), ορίζεται η έκδοση ειδικού στοιχείου για τις αυτοπαραδόσεις αγαθών ή τις ιδιοχρησιμοποιήσεις υπηρεσιών.

Συνεπώς, από 1.1.2014, η υποχρέωση έκδοσης ιδιαίτερου στοιχείου απόδειξης αυτοπαράδοσης, στις περιπτώσεις που απαιτείται, δεν προβλέπεται πλέον από τις διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ. αλλά από την προαναφερόμενη υπουργική απόφαση. Επισημαίνεται ότι, για τις αυτοπαραδόσεις αγαθών ή ιδιοχρησιμοποιήσεις υπηρεσιών προς ιδιώτες μπορεί να ακολουθείται η υφιστάμενη διαδικασία έκδοσης του προαναφερόμενου στοιχείου από ιδιαίτερο τμήμα της φορολογικής ταμειακής μηχανής ενώ, γενικά, αντί της έκδοσης του ειδικού στοιχείου, μπορεί να εκδίδεται τιμολόγιο και γι' αυτές τις οιωνεί παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών, αναγράφοντας ότι εκδίδεται για αυτοπαράδοση αγαθών ή ιδιοχρησιμοποίηση υπηρεσιών.

6. Τρόπος έκδοσης αποδείξεων λιανικών συναλλαγών για ορισμένες κατηγορίες υπόχρεων απεικόνισης συναλλαγών.

Με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 14 του Κ.Φ.Α.Σ., όπως το εδάφιο αυτό τέθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 51 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α΄) ορίζεται ότι, το άρθρο 7 του Κ.Φ.Α.Σ. παύει να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2015.

Συνεπώς, για την έκδοση αποδείξεων λιανικών συναλλαγών από 1.1.2014 έως 31.12.2014 εξακολουθούν να εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο άρθρο 7 του Κ.Φ.Α.Σ..

Περαιτέρω, με τις αποφάσεις ΠΟΛ. 1288/31.12.2013 και ΠΟΛ. 1001/31.12.2013 (ΦΕΚ 2 Β΄/2.1.2014), ορίστηκε ο τρόπος έκδοσης των αποδείξεων λιανικών συναλλαγών από ορισμένες κατηγορίες υπόχρεων απεικόνισης συναλλαγών καθώς και οι εξαιρέσεις, για την έκδοση αποδείξεων λιανικών συναλλαγών, με τη χρήση φορολογικών μηχανισμών Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ. και φορολογικών ταμειακών μηχανών, αντίστοιχα.

Επισημαίνεται ότι, με τις προαναφερόμενες αποφάσεις στην ουσία κωδικοποιήθηκαν οι υπουργικές αποφάσεις ΠΟΛ. 1037/1992, ΠΟΛ. 1082/2003 και ΠΟΛ. 1061/2004 προσαρμοσμένες στα νέα δεδομένα, μετά την πλήρη κατάργηση α) της

θεώρησης των φορολογικών στοιχείων και β) της υποχρέωσης παροχής ασφαλών πληροφοριών (πρόσθετων βιβλίων). Ειδικότερα:

A. Οι κατωτέρω κατηγορίες υπόχρεων απεικόνισης συναλλαγών εκδίδουν τις αποδείξεις λιανικών συναλλαγών είτε σε έντυπη μορφή (χειρόγραφα ή μηχανογραφικά), με αναγραφή του ονοματεπωνύμου και της διεύθυνσης του πελάτη, είτε με τη χρήση φορολογικής ταμειακής μηχανής, ανεξάρτητα της μορφής του φορέα τους (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) και της κατηγορίας των βιβλίων τους (απλογραφικά ή διπλογραφικά). Επί μηχανογραφικής έκδοσης, οι αποδείξεις λιανικών συναλλαγών **δεν** σημαίνονται υποχρεωτικά με τη χρήση φορολογικού μηχανισμού Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ.:

Ο εκμεταλλευτής χώρου διαμονής ή φιλοξενίας, εκπαιδευτηρίου, παιδικού σταθμού, κλινικής ή θεραπευτηρίου, κέντρων αισθητικής, γυμναστηρίων, χώρου στάθμευσης, καθώς και οι γιατροί και οδοντίατροι. Ο εκμεταλλευτής χώρου στάθμευσης, μπορεί, αντί του ονοματεπωνύμου και της διεύθυνσης του πελάτη, να αναγράφει, στις χειρόγραφες αποδείξεις, τον αριθμό κυκλοφορίας του οχήματος του πελάτη.

B. Οι κατωτέρω κατηγορίες υπόχρεων απεικόνισης συναλλαγών εκδίδουν τις αποδείξεις λιανικών συναλλαγών είτε χειρόγραφα, είτε με τη χρήση φορολογικής ταμειακής μηχανής, ανεξάρτητα της μορφής του φορέα τους (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) και της κατηγορίας των βιβλίων τους (απλογραφικά ή διπλογραφικά). Επί μηχανογραφικής έκδοσης, οι αποδείξεις λιανικών συναλλαγών **δεν** σημαίνονται υποχρεωτικά με τη χρήση φορολογικού μηχανισμού Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ.:

Ο εκμεταλλευτής θεαμάτων, ο πράκτορας κρατικών λαχείων, ΠΡΟ-ΠΟ, ΛΟΤΤΟ και συναφών, η επιχείρηση μεταφοράς προσώπων γενικά, με εξαίρεση τον εκμεταλλευτή ΤΑΞΙ.

Γ. Οι κατωτέρω κατηγορίες υπόχρεων απεικόνισης συναλλαγών εκδίδουν τις αποδείξεις λιανικών συναλλαγών είτε χειρόγραφα, είτε με τη χρήση φορολογικής ταμειακής μηχανής, ανεξάρτητα της μορφής του φορέα τους (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) και της κατηγορίας των βιβλίων τους (απλογραφικά ή διπλογραφικά). Επί μηχανογραφικής έκδοσης, οι αποδείξεις λιανικών συναλλαγών σημαίνονται υποχρεωτικά με τη χρήση φορολογικού μηχανισμού Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ.:

Ο κατά παραγγελία αυτοαπασχολούμενος (μόνο φυσικά πρόσωπα) ράπτης ή ράπτρια, ο αυτοαπασχολούμενος (μόνο φυσικά πρόσωπα) ράπτης ή ράπτρια που επιδιορθώνει ενδύματα και υφασμάτινα είδη, γενικώς, καθώς και ο εκμεταλλευτής ιαματικών πηγών του Ε.Ο.Τ.

Δ. Οι κατωτέρω κατηγορίες υπόχρεων απεικόνισης συναλλαγών εκδίδουν τις αποδείξεις λιανικών συναλλαγών είτε χειρόγραφα, με αναγραφή του ονοματεπωνύμου και της διεύθυνσης του πελάτη, είτε με τη χρήση φορολογικής ταμειακής μηχανής, ανεξάρτητα της μορφής του φορέα τους (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) και της κατηγορίας των βιβλίων τους (απλογραφικά ή διπλογραφικά). Επί μηχανογραφικής έκδοσης, οι αποδείξεις λιανικών συναλλαγών σημαίνονται υποχρεωτικά με τη χρήση φορολογικού μηχανισμού Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ.:

α) Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που ασκεί το επάγγελμα του κτηνιάτρου, φυσιοθεραπευτή, βιολόγου, ψυχολόγου, μαίας, δικηγόρου, συμβολαιογράφου, άμισθου υποθηκοφύλακα, δικαστικού επιμελητή, αρχιτέκτονα, μηχανικού, τοπογράφου, χημικού, γεωπόνου, γεωλόγου, δασολόγου, ωκεανογράφου, σχεδιαστή, δημοσιογράφου, συγγραφέα, διερμηνέα, ξεναγού, μεταφραστή, καθηγητή ή δασκάλου, καλλιτέχνη γλύπτη ή ζωγράφου ή σκιτσογράφου ή χαράκτη, ηθοποιού, εκτελεστή μουσικών έργων ή μουσουργού, καλλιτεχνών των κέντρων διασκέδασης, χορευτή, χορογράφου, σκηνοθέτη, σκηνογράφου, ενδυματολόγου, διακοσμητή, οικονομολόγου, αναλυτή, προγραμματιστή, ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεων, λογιστή ή φοροτέχνη, αναλογιστή, κοινωνιολόγου, κοινωνικού λειτουργού, εμπειρογνώμονα, ομοιοπαθητικού, εναλλακτικής θεραπείας, ψυχοθεραπευτή, λογοθεραπευτή, λογοπαθολόγου και λογοπεδικού.

Εξαιρούνται οι ανώνυμες εταιρείες, οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και οι ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες, με αντικείμενο εργασιών τα προαναφερόμενα επαγγέλματα που πρέπει να εκδίδουν τις αποδείξεις λιανικών συναλλαγών είτε με τη χρήση φορολογικής ταμειακής μηχανής, είτε επί μηχανογραφικής έκδοσης, με τη χρήση φορολογικού μηχανισμού Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ.. ενώ εκδίδουν χειρόγραφες αποδείξεις λιανικών συναλλαγών μόνο στην περίπτωση βλάβης της φορολογικής ταμειακής μηχανής και του φορολογικού μηχανισμού Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ..

Επίσης, με τον ίδιο κατά τα προαναφερόμενα τρόπο της περίπτωσης αυτής, εκδίδει τις αποδείξεις λιανικών συναλλαγών και ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που ασκεί το επάγγελμα του εργοθεραπευτή, δεδομένου ότι, το επάγγελμα αυτό προσιδιάζει με το επάγγελμα του ψυχοθεραπευτή.

Σημειώνεται ότι, με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 7 του Κ.Φ.Α.Σ., δεν εκδίδονται ιδιαίτερα τιμολόγια και αποδείξεις λιανικών συναλλαγών, για την είσπραξη αμοιβής από συμβολαιογράφο, εφόσον η αμοιβή του αναγράφεται στο συμβόλαιο για το οποίο εισπράττεται. Κατ' αναλογία, οι δικαστικοί επιμελητές, δεν εκδίδουν ιδιαίτερα

τιμολόγια και αποδείξεις λιανικών συναλλαγών, για την είσπραξη της αμοιβής τους, εφόσον η αυτή αναγράφεται στα έγγραφα επιδόσεων, κατασχέσεων κ.λπ. για τα οποία εισπράττεται.

β) Ο εκμεταλλευτής γεωργικών μηχανημάτων ή ελαιουργείου ή αλευρομύλου ή εργοστασίου αποφλοίωσης ρυζιού.

γ) Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που ασχολείται με την κατασκευή οποιουδήποτε τεχνικού έργου (όπως ξυλουργός, σιδηρουργός, υδραυλικός, ηλεκτρολόγος, κτίστης και γενικά όσοι ασχολούνται με οικοδομικές εργασίες), καθώς και ο κατασκευαστής επιταφίων μνημείων (μαρμαρογλυφείων).

δ) Ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών που διατηρεί κτηματομεσιτικό γραφείο, γραφείο τελετών, γραφείο συνοικεσίων, γραφείο διεκπεραίωσης εμπιστευτικών εργασιών, γραφείο ευρέσεως εργασίας.

ε) Η επιχείρηση ημερήσιου και περιοδικού τύπου για την είσπραξη συνδρομών, ενοικίασης επιβατηγών αυτοκινήτων, έκδοσης κοινοχρήστων λογαριασμών πολυκατοικιών, καθαρισμού και απολύμανσης κατοικιών, επισκευής και συντήρησης ανελκυστήρων και λοιπών εγκαταστάσεων κατοικιών, η επιχείρηση μεταφοράς αγαθών.

Ε. Οι αποδείξεις λιανικών συναλλαγών της παραγράφου 5 του άρθρου 7 του Κ.Φ.Α.Σ. (πωλήσεις ηλεκτρικού ρεύματος, ύδατος μη ιαματικού, παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών κ.λπ.), καθώς και οι αποδείξεις που εκδίδονται εκτός της επαγγελματικής εγκατάστασης του υπόχρεου απεικόνισης συναλλαγών, εξαιρούνται από τη χρησιμοποίηση φορολογικής ταμειακής μηχανής και φορολογικού μηχανισμού Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ., με εξαίρεση τους πωλητές (αγρότες – μεταπωλητές) σε λαϊκές αγορές.

Επισημαίνεται ότι, η Α.Υ.Ο.Ο. ΠΟΛ. 1258/21.11.2002, αναφορικά με την υποχρέωση χρήσης φορολογικών ταμειακών μηχανών, για την έκδοση των αποδείξεων λιανικών συναλλαγών, από τους υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών που διαθέτουν τα είδη τους, πλην οπωρολαχανικών, νωπών αλιευμάτων και λοιπών αγροτικών προϊόντων, αποκλειστικά λιανικώς, στις κινητές λαϊκές αγορές, στα παζάρια και μέσω πλανοδίου εμπορίου (πλανόδιοι πωλητές – κινητά καταστήματα), εξακολουθεί να ισχύει.

ΣΤ. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση χρησιμοποίησης Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ. του ν. 1809/1988 για την έκδοση των αποδείξεων λιανικών συναλλαγών το Δημόσιο, οι Δήμοι και τα λοιπά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τα Τραπεζικά - Πιστωτικά Ιδρύματα.

Ζ. Όσοι από τους πιο πάνω υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών, εκτός από τη συγκεκριμένη δραστηριότητα για την οποία τους παρέχεται η δυνατότητα να μη χρησιμοποιούν φορολογική ταμειακή μηχανή ή φορολογικό μηχανισμό Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ. διατηρούν μόνιμη επαγγελματική εγκατάσταση (κατάστημα), από την οποία πωλούν λιανικώς αγαθά ή παρέχουν υπηρεσίες στο κοινό (π.χ. ηλεκτρολόγοι, υδραυλικοί, που πωλούν ηλεκτρολογικά ή υδραυλικά είδη) ή από την επαγγελματική τους εγκατάσταση ασκούν παράλληλα και άλλη δραστηριότητα για την οποία υπάρχει υποχρέωση χρησιμοποίησης φορολογικής ταμειακής μηχανής (π.χ. ράπτης ή ράπτρια που πωλεί και έτοιμα ενδύματα ή εσώρουχα κ.λπ.), υποχρεούνται να εκδίδουν τις αποδείξεις λιανικών συναλλαγών, τουλάχιστον για τη δραστηριότητά τους αυτή, με τη χρήση φορολογικής ταμειακής μηχανής ή φορολογικού μηχανισμού Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ..

Η. Οι εξαιρέσεις από φορολογική ταμειακή μηχανή που προβλέπονται από άλλες υπουργικές αποφάσεις εξακολουθούν να ισχύουν όπως π.χ. η Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1164/30.6.1994 (ΦΕΚ 544 Β΄) για τα τουριστικά – ταξιδιωτικά γραφεία.

Ομοίως, τα ΕΛ.ΤΑ. δεν υποχρεούνται σε χρήση Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ., για τα στοιχεία που εκδίδουν (άρθρο 21 του ν. 3312/16.2.2005), ούτε σε χρήση φορολογικής ταμειακής μηχανής, για τις λιανικές πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών που διενεργούν (Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1006/10.1.2000).

Θ. Από 1.1.2014, όλα τα λοιπά φορολογικά στοιχεία, πλην αποδείξεων λιανικών συναλλαγών, με τις εξαιρέσεις που προαναφέρθηκαν, που εκδίδονται με μηχανογραφικό τρόπο δεν σημαίνονται υποχρεωτικά με φορολογικό μηχανισμό Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ., όπως π.χ. οι αποδείξεις πώλησης εισιτηρίων, οι αποδείξεις μεταφοράς των εκμεταλλευτών πλοίων του π.δ. 120/1997, στους οποίους χορηγείται βεβαίωση από την αρμόδια Δ/νση Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας για εγκατάσταση και λειτουργία Ηλεκτρονικού Συστήματος Κράτησης Θέσεων και έκδοσης εισιτηρίων επιβατών και αποδείξεων μεταφοράς κ.λπ..

7. Χρόνος έκδοσης τιμολογίων (για την πώληση αγαθών).

Με την παράγραφο 4 του άρθρου 51 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α΄) αντικαταστάθηκε το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 14 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Α.Σ. και συνεπώς, από 1.1.2014, το τιμολόγιο εξακολουθεί να μπορεί να εκδίδεται το αργότερο σε ένα (1) μήνα από την παράδοση ή αποστολή των αγαθών στον αγοραστή και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο των συμβαλλομένων.

Ως γνωστόν, από τις υφιστάμενες διατάξεις του Κ.Φ.Α.Σ. (πρώτο εδάφιο της παραγράφου 14 του άρθρου 6) το τιμολόγιο (για την πώληση αγαθών) εκδίδεται, κατ' αρχήν, με την παράδοση ή την αποστολή των αγαθών. Περαιτέρω, παρέχεται η δυνατότητα, μέχρι την 31.12.2013, κατ' εξαίρεση, η μεταγενέστερη τιμολόγηση των αγαθών (σε ένα μήνα από την παράδοση ή την αποστολή τους) με την προϋπόθεση ότι, κατά την παράδοση ή την αποστολή των αγαθών εκδόθηκε δελτίο αποστολής. Δεδομένου ότι, από 1.1.2014, δεν υφίσταται η υποχρέωση έκδοσης δελτίου αποστολής και προκειμένου να μην επιβαρυνθούν υπέρμετρα οι επιχειρήσεις από την καθιερωμένη πρακτική της μεταγενέστερης, από την παράδοση ή την αποστολή των αγαθών, τιμολόγησης παρέμεινε η δυνατότητα της εκ των υστέρων τιμολόγησης από την παράδοση ή την αποστολή των αγαθών. Προϋπόθεση για την έκδοση του τιμολογίου σε χρόνο μεταγενέστερο της παράδοσης ή της αποστολής **αποθεμάτων και μόνο** αποτελεί η διασφάλιση της παρακολούθησης αυτών, με τον τρόπο που αναφέρεται κατωτέρω στην παράγραφο 8 της παρούσας.

8. Τρόπος παρακολούθησης μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων.

8.0. Γενικά.

Με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 14 του Κ.Φ.Α.Σ., όπως το εδάφιο αυτό αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 51 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α') ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι, το άρθρο 5 (δελτίο αποστολής) του Κ.Φ.Α.Σ., παύει να ισχύει από την 1.1.2014.

Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παραγράφου 19 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Α.Σ., όπως η παράγραφος αυτή τέθηκε με την παράγραφο 5 του άρθρου 51 του ν. 4223/2013 (ΦΕΚ 287 Α') και ισχύει από 1.1.2014, ο υπόχρεος απεικόνισης συναλλαγών εφαρμόζει κατάλληλες δικλείδες, που εξειδικεύονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, για την παρακολούθηση των παραλαμβανομένων και μη τιμολογημένων ακόμη από τους προμηθευτές αποθεμάτων, καθώς και των αποθεμάτων που διακινούνται και εκκρεμεί τιμολόγηση.

Κατ' εξουσιοδότηση της προαναφερόμενης διάταξης, εκδόθηκε η απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων ΠΟΛ. 1286/31.12.2013, με την οποία ορίστηκαν οι κατάλληλες δικλείδες για την παρακολούθηση των παραλαμβανομένων και μη τιμολογημένων ακόμη από τους προμηθευτές αποθεμάτων, καθώς και των αποθεμάτων που διακινούνται και εκκρεμεί τιμολόγηση.

Με την απόφαση αυτή, καθιερώνεται δικαιολογητικό έγγραφο για την παρακολούθηση της αποστολής, παράδοσης, διακίνησης, παραλαβής των μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων, τα οποία διακινούνται με σκοπό, αποκλειστικά, την πώληση τους, απευθείας ή μέσω τρίτου.

Το έγγραφο αυτό μπορεί να φέρει τίτλο οποιαδήποτε ένδειξη επιθυμούν οι υπόχρεοι όπως «Δελτίο Αποστολής», «Συνοδευτικό Έγγραφο», «Συνοδευτικό Διακίνησης Αποθεμάτων», «Δελτίο Αποστολής Αποθεμάτων», « Έγγραφο Αποστολής Αποθεμάτων» κ.λπ..

Αποθέματα, για την εφαρμογή των υπόψη διατάξεων, είναι τα εμπορεύσιμα αγαθά (εμπορεύματα, έτοιμα προϊόντα, πρώτες ύλες κ.λπ.).

8.1. Υπόχρεοι.

Υπόχρεοι σε έκδοση του εγγράφου μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων, είναι:

- α)** Οι υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών.
- β)** Τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Κ.Φ.Α.Σ. (Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα κ.λπ.).
- γ)** Αγρότες που εντάσσονται, από 1.1.2014 στο κανονικό καθεστώς Φ.Π.Α..

Σημειώνεται ότι, οι αγρότες που από 1.1.2014, παραμένουν στο ειδικό καθεστώς Φ.Π.Α., δεν υποχρεούνται στην έκδοση του εγγράφου, για την παρακολούθηση (διακίνηση, παράδοση, αποστολή) των μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων τους.

8.2. Περιπτώσεις έκδοσης.

Το έγγραφο μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων, εκδίδεται από τα προαναφερόμενα πρόσωπα στις εξής περιπτώσεις:

α) Σε κάθε περίπτωση παράδοσης μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων, ανεξάρτητα εάν γίνει φυσική διακίνηση ή όχι αυτών και εφόσον δεν έχει εκδοθεί άμεσα κατά την παράδοση τιμολόγιο ή απόδειξη λιανικών συναλλαγών, κατά περίπτωση.

β) Σε κάθε περίπτωση παραλαβής μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων:

- από πρόσωπο που δεν έχει υποχρέωση έκδοσης του εγγράφου (π.χ. αγρότης του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α., ιδιώτης κ.λπ.) και εφόσον δεν έχει εκδοθεί άμεσα με την παραλαβή τους τίτλος κτήσης της παραγράφου 5 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Α.Σ. ή τιμολόγιο αγοράς αγροτικών προϊόντων.

- από πρόσωπο που παρότι έχει υποχρέωση, αρνείται την έκδοση αυτού ή όταν κατά την παραλαβή τους δεν παραδίδεται είτε τιμολόγιο του προμηθευτή αυτών είτε αντίτυπο του εγγράφου μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων.

Επισημαίνεται ότι, το εν λόγω έγγραφο εκδίδεται και κατά την παραλαβή επιστρεφόμενων αποθεμάτων είτε από υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών είτε από ιδιώτη, εφόσον δεν εκδίδεται άμεσα με την επιστροφή πιστωτικό τιμολόγιο ή απόδειξη επιστροφής, κατά περίπτωση.

8.3. Ειδικές περιπτώσεις.

α) Το ανωτέρω έγγραφο παρακολούθησης μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων, εκδίδεται ακόμα και σε κάθε περίπτωση αποστολής, παράδοσης ή διακίνησης αποθεμάτων, από τον προμηθευτή - πωλητή αυτών, απ' ευθείας σε τρίτον, με εντολή του αγοραστή αυτών (τριγωνικές, τετραγωνικές κ.λπ. συναλλαγές).

Το έγγραφο της περίπτωσης αυτής, συντάσσεται από τον προμηθευτή - φυσικό αποστολέα συνοδεύει τα αποθέματα μέχρι τον φυσικό παραλήπτη αυτών και παραδίδεται (το έγγραφο) στον εντολέα – αγοραστή. Η υποχρέωση έκδοσης του εγγράφου αυτού και από τον εντολέα - αγοραστή ή/και το φυσικό παραλήπτη των αποθεμάτων μπορεί να αναπληρωθεί από αντίγραφο του εγγράφου του φυσικού αποστολέα.

β) Το ανωτέρω έγγραφο παρακολούθησης μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων, εκδίδεται και σε κάθε περίπτωση μεταφοράς και διανομής αγαθών, που η ποσότητά τους καθορίζεται από τον παραλήπτη. Στο περιεχόμενο του κατά τα ανωτέρω εκδιδόμενου συνοδευτικού εγγράφου, στη θέση των στοιχείων του αντισυμβαλλόμενου, αναγράφεται η λέξη «Διάφοροι». Κατά την παράδοση των αποθεμάτων, εκδίδονται για κάθε επιμέρους παράδοση είτε άμεσα τα φορολογικά στοιχεία αξίας (τιμολόγια, αποδείξεις λιανικών συναλλαγών), είτε έγγραφα μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων.

Κατά την επιστροφή των μη παραδοθέντων αποθεμάτων μπορεί να εκδίδεται είτε νέο έγγραφο, στο οποίο αναγράφονται το είδος και η ποσότητα των επιστρεφόμενων αποθεμάτων είτε να αναγράφεται το υπόλοιπο της επιστρεφόμενης ποσότητας στο αρχικό έγγραφο.

γ) Στις περιπτώσεις που κατά την παραλαβή των μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων διαπιστώνονται πλεονάσματα ή ελλείμματα είτε εκδίδεται, από τον παραλήπτη αυτών, έγγραφο μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων, αναγράφοντας την ποσότητα του πλεονάσματος ή του ελλείμματος, είτε στο αρχικό έγγραφο του προμηθευτή αναγράφονται το πλεόνασμα ή το έλλειμμα, κατά περίπτωση.

8.4. Περιεχόμενο.

Στο περιεχόμενο του εγγράφου μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων, αναφέρονται τα δεδομένα του τιμολογίου των παραγράφων 9, 10 και 11 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Α.Σ., πλην της τιμής μονάδας, της αξίας και του Φ.Π.Α. των αποθεμάτων. Επισημαίνεται ότι, από τα δεδομένα της παραγράφου 9 του άρθρου 6, δεν αναγράφονται οι ενδείξεις του δευτέρου εδαφίου αυτής (απαλλαγή από Φ.Π.Α. κ.λπ.).

Σημειώνεται ότι, σε σχέση με το δελτίο αποστολής στο έγγραφο μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων δεν αναγράφεται, μεταξύ άλλων, η ώρα παράδοσης ή αποστολής, ο αριθμός κυκλοφορίας του φορτηγού αυτοκινήτου ή του πλωτού μέσου, ο τόπος αποστολής και ο τόπος προορισμού κ.λπ.

8.5. Χρόνος έκδοσης.

Το ανωτέρω έγγραφο συντάσσεται, κατά το χρόνο της αποστολής ή της παραλαβής ή της διακίνησης των αποθεμάτων, όταν υφίσταται διακίνηση αυτών, συνοδεύει τα αποθέματα μέχρι τον τελικό προορισμό τους και διαφυλάσσεται στις εγκαταστάσεις του προμηθευτή και του αγοραστή, πλην των ιδιωτών, των αποθεμάτων.

8.6. Έκδοση σε άυλη (ηλεκτρονική) μορφή.

Το ανωτέρω έγγραφο, μπορεί να εκδίδεται σε άυλη (ηλεκτρονική) μορφή, εφόσον με κατάλληλες δικλείδες διασφαλίζεται ότι, ο χρόνος σύνταξης αυτού είναι πριν από την έναρξη της διακίνησης των αποθεμάτων.

Για την έκδοση σε άυλη (ηλεκτρονική μορφή) του εγγράφου μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων εφαρμόζονται αναλογικά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 2 της ΠΟΛ. 1004/4.1.2013 περί ηλεκτρονικού τιμολογίου.

Διευκρινίζεται ότι, η έκδοση σε άυλη (ηλεκτρονική μορφή) του εγγράφου μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων μπορεί να διενεργείται και μέσω παρόχων ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

Επίσης, το έγγραφο μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων ως συνοδευτικό στοιχείο διακίνησης μπορεί να βρίσκεται, κατά τη διάρκεια της διακίνησης, σε οποιοδήποτε μέσο αποθήκευσης σε ηλεκτρονική μορφή (CD, USB stick, mobile phone κ.λπ.), με δυνατότητα ανάγνωσης στην περίπτωση που αυτό απαιτηθεί από το φορολογικό έλεγχο, ενώ στον αντισυμβαλλόμενο μπορεί να παραδίδεται, ομοίως, σε οποιαδήποτε ηλεκτρονική μορφή.

8.7. Περιπτώσεις που δεν εκδίδεται έγγραφο μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων.

Από τις διατάξεις της απόφασης Γ.Γ.Δ.Ε. ΠΟΛ. 1286/31.12.2013, προκύπτει ότι δεν εκδίδεται το υπόψιν έγγραφο, σε κάθε άλλη περίπτωση, πλην της αποστολής, παράδοσης, παραλαβής, διακίνησης μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω περιπτώσεις, για τις οποίες **δεν** εκδίδεται, υποχρεωτικά, το υπόψιν έγγραφο:

- Διακίνηση αποθεμάτων για δοκιμή ή δειγματισμό.
- Διακίνηση αγαθών μεταξύ εγκαταστάσεων (έδρα, υποκατάστημα, αποθήκη).
- Διακίνηση δειγμάτων για δωρεάν διάθεση.
- Αποστολή αποθεμάτων σε τρίτο με σκοπό την επεξεργασία, συναρμολόγηση, επισκευή κ.λπ..
- Διακίνηση - αποστολή αποθεμάτων με σκοπό την φύλαξη, αποθήκευση.
- Διακίνηση αποθεμάτων για συμμετοχή και μόνο (όχι πώληση) σε έκθεση.
- Διακίνηση αγαθών με σκοπό την απόρριψη, καταστροφή αυτών.
- Διακίνηση παγίων, γενικώς.
- Διακίνηση χρησιδανειζόμενων ή εκμισθούμενων κινητών πραγμάτων.
- Αυτοπαραδόσεις αγαθών.
- Διακίνηση, αποστολή αγαθών από επιχειρήσεις εκμετάλλευσης φυγείων και αποθηκών.

8.8. Εξαιρέσεις - Λοιπές διευκρινίσεις.

1. Οι περιπτώσεις εξαιρέσεων - απαλλαγών από την έκδοση δελτίων αποστολής, εξακολουθούν να ισχύουν αναλόγως και μετά την 1.1.2014, και σχετικά με την υποχρέωση έκδοσης εγγράφου, επί αποστολής, παράδοσης, παραλαβής, διακίνησης αποθεμάτων, των οποίων εκκρεμεί η τιμολόγηση.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω περιπτώσεις εξαιρέσεων:

- Οι παραδόσεις αγαθών που αναφέρονται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 16 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Α.Σ., τα οποία διατίθενται μέσω δικτύου **συνεχούς ροής**, δηλαδή για τις παραδόσεις φυσικού αερίου, ύδατος μη ιαματικού, αεριόφωτος, ηλεκτρικού ρεύματος και θερμικής ενέργειας, δεδομένου ότι, η παράδοση αυτών προκύπτει από τις μετρήσεις που διενεργούνται, μέσω των δικτύων αυτών, σε τακτά χρονικά διαστήματα (μήνα, τρίμηνο κ.λπ.).
- Οι διακινήσεις, από λιανοπωλητές, βιομηχανικών και βιοτεχνικών ειδών, που διαθέτουν τα εμπορεύματα τους **αποκλειστικά** τις κινητές λαϊκές αγορές, τα παζάρια και

το πλανόδιο εμπόριο (πλανόδιοι πωλητές – κινητά καταστήματα), λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των υπόψη συναλλαγών, υπό την προϋπόθεση να φέρουν μαζί τους τα φορολογικά βιβλία και τα φορολογικά στοιχεία αγορών. Επισημαίνεται ότι, για τις διακινήσεις αγροτικών προϊόντων, προς και από τις λαϊκές αγορές απαιτείται η έκδοση του υπόψη εγγράφου.

2. Στις περιπτώσεις που παραλαμβάνονται από παραγωγούς αγροτικών προϊόντων, είτε του ειδικού είτε του κανονικού καθεστώτος Φ.Π.Α., αγαθά, είναι δυνατόν, για τη διευκόλυνση των συναλλαγών, το έγγραφο μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων να εκδίδεται από τον παραλήπτη αυτών (έμπορο, συνεταιρισμό κ.λπ.), αντίγραφο του οποίου παραδίδεται στον παραγωγό.

Σημειώνεται ότι, εξακολουθούν να ισχύουν, αναλόγως, τα όσα έχουν γίνει δεκτά με την εγκύκλιο Σ.682/52/ΠΟΛ. 54/23.2.1987, αναφορικά με την διακίνηση αγοραζομένου γάλακτος από τυροκομικές - τυρεμπορικές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα αν οι αντισυμβαλλόμενοι αγρότες εντάσσονται στο κανονικό ή ειδικό καθεστώς Φ.Π.Α..

3. Για την εκπλήρωση της υποχρέωσης έκδοσης του δικαιολογητικού εγγράφου μη τιμολογηθέντων αποθεμάτων, είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται τυχόν υφιστάμενα αποθέματα εντύπων Δελτίου Αποστολής, μέχρι εξαντλήσεως αυτών ενώ μπορεί, προαιρετικά, να εκδίδονται τα υπόψη έγγραφα και σε άλλες περιπτώσεις με σκοπό διαφορετικό της πώλησης. Επίσης, μπορεί να χρησιμοποιηθούν, τυχόν υφιστάμενα αποθέματα εντύπων συνενωμένων Δελτίων Αποστολής - Τιμολογίων, μέχρι εξαντλήσεως αυτών, για την αποστολή, παράδοση, διακίνηση τιμολογηθέντων αποθεμάτων.

9. Λοιπά θέματα.

1. Οι υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών, για τους οποίους σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 8 του Κ.Β.Σ. (π.δ. 186/1992) δεν υποχρεούνταν σε τήρηση βιβλίου αποθήκης ή ήταν υπόχρεοι σε τήρηση αυτού μόνο ως προς την εισαγωγή και όσοι υποχρεώθηκαν για πρώτη φορά να τηρήσουν το λογαριασμό 94 τη διαχειριστική περίοδο που άρχιζε από 1.1.2013, εφόσον, από την διαχειριστική περίοδο που αρχίζει από 1.1.2014 και μετά, υποχρεωθούν σε τήρηση του λογαριασμού 94 καθώς και όσοι υποχρεωθούν για πρώτη φορά σε τήρηση αυτού, είναι δυνατόν για την διαχειριστική αυτή περίοδο και μόνο να ενημερώσουν μέχρι την προθεσμία κλεισίματος του ισολογισμού της χρήσης αυτής, τους υπολογαριασμούς του λογαριασμού 94 αναλυτικά ή συγκεντρωτικά κατά την εισαγωγή, κατά ποσότητα και αξία και κατά την εξαγωγή, κατά ποσότητα, με βάση την απογραφή.

Όποιος από τους παραπάνω υπόχρεους επεξεργάζεται αγαθά δύνανται να ενημερώνει μέχρι την προθεσμία κλεισίματος του ισολογισμού, αναλυτικά ή

συγκεντρωτικά, μόνο τους υπολογαριασμούς του λογαριασμού 94, των πρώτων υλών, κατά την εισαγωγή, κατά ποσότητα (αγορές και διακινήσεις) και αξία (αγορές) και κατά την εξαγωγή, κατά ποσότητα, με βάση την απογραφή.

Σημειώνεται ότι οι τεχνικές εταιρείες έχουν την δυνατότητα να τηρούν το λογαριασμό 94 με τον τρόπο που αναφέρεται στο έγγραφό μας Δ15Α 1176251 ΕΞ 2013/11.11.2013).

2. Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του Κ.Φ.Α.Σ., οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την 1.1.2014, απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης βιβλίων και έκδοσης αποδείξεων λιανικής το φυσικό πρόσωπο, υπόχρεο εφαρμογής του Κ.Φ.Α.Σ., το οποίο κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο πραγματοποίησε συνολικά ακαθάριστα έσοδα από την πώληση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών μέχρι πέντε (5.000) χιλιάδες ευρώ. Με τις ίδιες διατάξεις ορίζονται οι περιπτώσεις εκείνες των υπόχρεων απεικόνισης συναλλαγών που εξαιρούνται από την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, μεταξύ των οποίων και όσοι ασκούν ελευθέριο επάγγελμα.

Διευκρινίζεται ότι, οι διατάξεις αυτές εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4172/2013 (Κ.Φ.Ε.), στις οποίες δεν γίνεται αναφορά για ελευθέρια επαγγέλματα. Συνεπώς τα φυσικά πρόσωπα, των οποίων το εισόδημα χαρακτηριζόταν, βάσει των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 48 του ν. 2238/1994, ως εισόδημα από ελευθέριο επάγγελμα (όπως γιατροί, δικηγόροι, λογιστές, μηχανικοί κ.λπ.), ανεξάρτητα αν οι διατάξεις αυτές έχουν καταργηθεί για τη φορολογία εισοδήματος, εξακολουθούν, από 1.1.2014, να μην απαλλάσσονται από την τήρηση βιβλίων και την έκδοση στοιχείων, έστω και αν, τα ακαθάριστα έσοδά τους κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο είναι κάτω των 5.000 ευρώ. Δηλαδή, δεν μπορεί να είναι απαλλασσόμενος από την τήρηση βιβλίων και την έκδοση στοιχείων λιανικής γιατρός με ακαθάριστα έσοδα μικρότερα των 5.000 ευρώ.

3. Στη Β' κατηγορία τήρησης βιβλίων (απλογραφικά βιβλία) η υποχρεωτική απογραφή κατά την 31.12.2013 καταλαμβάνει μόνο τους υπόχρεους απεικόνισης συναλλαγών που κατά τη χρήση αυτή πραγματοποίησαν ακαθάριστα έσοδα από τη πώληση αγαθών πάνω από 150.000 ευρώ. Οι σχετικές αποφάσεις (όπως η Α.Υ.Ο. ΠΟΛ. 1134/2004), με τις οποίες απαλλάσσονται ορισμένοι υπόχρεοι απεικόνισης συναλλαγών της Β' κατηγορίας από την τήρηση βιβλίου απογραφών και κατάρτισης απογραφής, ισχύουν και για την απογραφή της χρήσης αυτής.

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που δεν διενεργείται απογραφή (ακαθάριστα έσοδα μέχρι και 150.000 ευρώ ή απαλλασσόμενες δραστηριότητες σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις), ως απογραφή λήξης της χρήσης 2013 λαμβάνεται το ποσοστό 10% επί των αγορών της χρήσης αυτής, με βάση τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994.

4. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του Κ.Φ.Α.Σ., σύμφωνα με τις οποίες δεν είναι υπόχρεα απεικόνισης συναλλαγών τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία, ευκαιριακά και ως παρεπόμενη απασχόληση, πωλούν προϊόντα ή παρέχουν υπηρεσίες για τις οποίες εκδίδονται στοιχεία από τον αντισυμβαλλόμενο, συνεκτιμώνται τα οριζόμενα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 4172/2013 (Κ.Φ.Ε.).

5. Τα πρόσωπα, των οποίων το εισόδημα χαρακτηριζόταν, βάσει των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 48 του ν. 2238/1994, ως εισόδημα από ελευθέριο επάγγελμα, εξακολουθούν και από 1.1.2014, να εκδίδουν τιμολόγια για τις παρεχόμενες υπηρεσίες προς το Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, με κάθε επαγγελματική τους είσπραξη (άρθρο 7 παράγραφος 4 περίπτωση β' του Κ.Φ.Α.Σ., εγκύκλιος ΠΟΛ. 1036/22.2.2013).

Ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων

Θεοχάρης Θεοχάρης

Ακριβές αντίγραφο

Ο Προϊστάμενος της Γραμματείας

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ**I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ**

1. Αποδέκτες πίνακα Β' (εκτός του 2).
2. Αποδέκτες πίνακα ΣΤ' (μόνο τα 1, 2 και 3).
3. Κεντρική Υπηρεσία Σ.Δ.Ο.Ε. και Περιφερειακές Δ/νσεις

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Αποδέκτες πίνακα Η'.
2. Αποδέκτες πίνακα Θ' (μόνο τα 1, 2, 3).
3. Αποδέκτες πίνακα Ι'.
4. Αποδέκτες πίνακα ΙΒ'.
5. Αποδέκτες πίνακα ΙΣΤ'.

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων
4. Γραφείο κ. Γενικού Δ/ντή Φορολογίας
5. Γραφεία κ.κ. Γεν. Δ/ντών
6. Γραφείο Επικοινωνίας και Πληροφόρησης Πολιτών
7. Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων
8. Δ/νση Βιβλίων και Στοιχείων (Δ15)
 - α) Γραφείο κ. Δ/ντή (2 αντίγραφα).
 - β) Τμήματα Α', Β', Γ' (από 10 αντίγραφα)